

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 13CoE/294/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7815205063
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Brixiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7815205063.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a z členov senátu JUDr. Jozefa Vancu a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598 zastúpený spoločnosťou Advocate s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141 proti povinnému: P. O., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX K., o vymozenie 295,00 eur s prísl. vedenej pred súdnym exekútorom JUDr. Ivanom Nestorom, Exekútorový úrad, Haburská 49/A, 821 01 Bratislava, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava zo dňa 9.3.2016, č.k. 12Er/481/2015-25, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 9.3.2016, č.k. 12Er/481/2015-25 (ďalej len „uznesenie“) zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 12.3.2013 uzavretá zmluva o úvere č. 702701991, ktorú súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). V rovnaký deň bola medzi účastníkmi podpísaná Rozhodcovská zmluva, v ktorej bola obsiahnutá rozhodcovská doložka, ktorá upravovala riešenie sporov. Súd prvej inštancie mal za to, že praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke je, že spotrebiteľovi bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Súd bol názoru, že rozhodcovská doložka spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čím naplnila znaky neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Keďže právomoc Stáleho rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone, exekučný súd dospel k názoru, že exekučný titul nie je vydaný v súlade so zákonom. Preto žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený a žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Podľa vyjadrenia oprávneného exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“). Uviedol, že súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1, 2 ZoRK upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v

prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale oprávnený mal za to, že uvedené ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmanie sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí ako ich vyžaduje § 34 ZoRK. Preskúmaním materiálnej stránky exekučný súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu / dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi/. Podľa oprávneného exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie. V rámci materiálneho prieskumu sa exekučný súd musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu, odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania. Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t.j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, teda nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia a poukázal na Nález Ústavného súdu SR ÚS 5/2000 uverejnený pod č. 18/2000. Spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu súd ukrátil účastníkov exekučného konania, ktorí sa mohli vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolacom konaní, pričom civilné konanie je dvojnásťkrát a postupom súdu došlo k pozbaveniu práva účastníka na prejednanie veci. Ďalej oprávnený uviedol, že došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu vecí súdom prvej inštancie, nakoľko namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/doložka. K uvedenému oprávnený uviedol, že oprávnený s povinným uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 ZoRK formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V zmysle čl. 2 tejto zmluvy je daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd postupuje v súlade so ZoRK. Na základe uvedeného mal oprávnený za to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom. Zároveň oprávnený poukázal na znenie § 53 ods. 1 písm. r) Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa jeho názoru, cieľom zákonodarcov bolo umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva, vzhľadom na čo konal súd prvej inštancie nad rámec zákonných ustanovení. Na základe uvedeného oprávnený žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Súdny exekútor a povinný zostali v odvolacom konaní nečinní.

6. Na súde prvej inštancie vo veci konal a rozhodoval vyšší súdny úradník. Zákonný sudca o odvolaní oprávneného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka v súlade s § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodol tak, že mu nemieni vyhovieť, preto predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „C.s.p./) po zistení, že odvolanie podal oprávnený v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Po preskúmaní uznesenia dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

8. S účinnosťou od 1.7.2016 bol prijatý C.s.p. ako nový procesnoprávny predpis upravujúci postup súdu v sporovom konaní.

9. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

10. V čase rozhodovania odvolacieho súdu je už účinný Civilný sporový poriadok a v súlade s citovaným ustanovením § 470 ods. 1 C.s.p. odvolací súd je povinný aplikovať jeho ustanovenia aj na konanie začaté pred 1.7.2016, ako je to aj v tomto prípade.

11. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

12. V podanom odvolaní oprávnený namietal, že exekučný súd prekročil svoju právomoc danú mu zákonom, ak vecne preskúmaval exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok a nesprávne posúdenie rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky.

13. Odvolací súd z pripojeného spisu zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 12.3.2013 zmluvu o úvere č. 702701991, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému úver vo výške 300 eur, ktorý sa povinný zaviazal zaplatiť zvýšený o poplatok vo výške 90 eur, t.j. celkovú sumu 390 eur v 1 splátke (ďalej len „zmluva o úvere“). Exekučným titulom v tomto konaní je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. zo dňa 12.11.2014, sp. zn. SR 15114/14, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.12.2014 a vykonateľnosť dňa 2.1.2015.

14. Pokiaľ ide o oprávneným tvrdenú materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku odvolací súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych, v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 2 zvýraznil zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

15. Nakoľko v tomto prípade ide o spotrebiteľský spor, je zároveň potrebné poukázať na skutočnosť, že aj Európska únia venuje problematike ochrany spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul. V rozhodnutí uviedol, že smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy.

16. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky, čo vyplýva aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.03.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

17. Nie je preto dôvodná námietka oprávneného, že súd pri preskúmaní exekučného titulu prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej mu Exekučným poriadkom.

18. Oprávnený ďalej v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, nakoľko v uznesení uviedol, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva. Zároveň mal za to, že rozhodcovská doložka uzavretá formou samostatnej rozhodcovskej zmluvy nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

19. Pozornosti oprávneného asi ušlo, že súd prvej inštancie v napadnutom uznesení neuviedol, že medzi zmluvnými stranami nebola uzavretá rozhodcovská zmluva. Naopak, túto zmluvu preskúmal a posúdil ako neprijateľnú podmienku. Rozhodcovská doložka sa nachádzala v čl. II Rozhodcovskej zmluvy, ktorú uzavreli zmluvné strany dňa 12.3.2013.

20. Podľa čl. II Rozhodcovskej zmluvy, všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 702701991 uzatvorenej dňa 12.3.2013 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu,

b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy o úvere, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

21. Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

22. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

23. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, znemožnila voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde.

25. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi všeobecným a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením uvedenej zmluvy ako neprijateľnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému, bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Pre povinného to znamenalo povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v dohode a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť.

26. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za preukázané, že rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom je exekučný titul, sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán, nakoľko znenie rozhodcovskej zmluvy bolo v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a ako taká bola už od počiatku v celom rozsahu neplatnou podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovský rozsudok vydaný v tomto konaní preto nemôže byť spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

27. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

28. Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Oprávnený nemal v tomto konaní úspech a povinnému preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) /§ 428 C.s.p./.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).